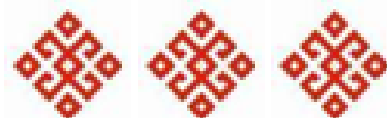

Тӱн произведенийже-влак

- Если бы не война : повесть / З. Каткова ; пер. на рус. Ю. Новикова - Йошкар-Ола, 1962. - 60 с.
- Кушто улат, пиалем? : роман / З. Каткова - Йошкар-Ола, 1965. - 364 с.
- Юлымо пӱрт : ойлымаш-влак / З. Каткова - Йошкар-Ола, 1972. - 52 с.
- Где ты, счастье мое? : роман / З. Каткова ; пер. на рус. Н. Нефедова - Москва, 1974. - 368 с.
- Если бы не война...: повести и рассказы / З. Каткова - Йошкар-Ола, 1976. - 112 с.
- От себя не уйдешь : повести и рассказы / З. Каткова - Йошкар-Ола, 1982. - 176 с.
- Живой родник: роман / З. Каткова - Москва : Современник, 1983. - 304 с.
- Адресат выбыл : повести и рассказы / З. Каткова ; пер. на рус. Автора - Йошкар-Ола, 1987. - 272 с.
- Сомсок : повесть да ойлымаш-влак / З. Каткова - Йошкар-Ола : Марий книга издательство, 1991. - 64 с.
- Кечшудо : йоча ойлымаш-влак / З. Каткова - Йошкар-Ола : Издательство ОАО "МПИК", 2006. - 24 с.

Зинаида Федоровна Каткова

Марий Элын

калык писательже

(1922 – 2004)

И. А. Семенова ямдылан

«Волжский муниципал район администрацийын
рӱдӱ лудмывер системын» муниципал
бюджет тӱнежше

Курмузак Зервика

Марий Элын калык писательже
З.Ф. Каткован шочмыжлан 100 ий

12+

Памар села
2022 ий

Романым возышо (да иктым веле опыл) икымше марий удырамаш. Марий удырамаш-литератор-алак коклаште республикын калык писательже лумым да орденым сулышо икымше ен. Чумыр марий сылнымутышто лач тудо гына шке произведенийлажым — романжым да повестьшым, ойлымашыжым да почеламутшым, пьесыжым да очеркшым — рушлат, марлат серен, кулеш лийме годым марла гыч рушлашке, рушла гыч марлашке кусарен. Тыге каласаш лиш Зинаида Федоровна Каткова нерген.

З.Ф. Каткова 1922 ий 7 октябрыште Куженер район Старселаште шочын-кушкын. Аваже, Елизавета Алексеевна писатель Тыныш Осыпын шочмо шужарже лийын.

Изинекак ача деч посна кодын. Аважын кум икшывыж гыч эн кутужо лийын. Тудлан ятыр нелылыкым чыташ пернен. Шымияш школ деч вара Йошкар-Оласе педагогический училищыш пурен. Но полыш укелан кора тунеммыжым кудалташыже пернен. Тыге пурымаш тудым Мундыр Эрвельш нангаен. Самырык удырамашлан Мундыр Эрвельште түрлө вере илаш да пашам ышташ пернен. Тыште Зинаида Каткова элкорго паша шотышто органлаште пашам ыштен. Вара Сахалин да Приморье кундемлаште самырык лудшылан лукмо газетлаште тыршен.

Латныл талукым тора вер-шорышто илымек, 1954 ий туналтыште З. Каткова шочмо мландыш портылеш. Медведево райгазетыште, Марий АССР культур министерствын методический кабинетыштыже пашам ышта, возкалаш да савыкталташ туналеш.

1958 ийыште "Ончыко" журнал шкенжын у авторжым калык дек луктеш: нылымше номереш Зинаида Каткован "Томаша веле" ойлымашыже печатлапеш, а визымшеш — "Сар ок лий ыле гын..." повестьше. Повесть пелен авторын фото-портретше да кучык биографийже пуалтыныт. Изиш варарак тиде повесть рушла посна книга дене савыкталтеш.

"Сар ок лий ыле гын..." вуймут пелен "повесть" шомак уло. Но тиде йоршынак тыглай повесть опыл. Тудым возымыж дене З. Каткова марий литературыш у жанрым конден, тудым рушлаже "повесть в письмах" манят. Ваш-ваш йоратыше кок самырык ен — Лиза ден Алексей — икте-васылан серышым возат, кузе илымышт, мом шонымышт, могай савыртыш гоч эртымышт нерген каласкалат. Нунын мутышт гыч йоратыше мужырын чон яндарлыкше, саманын тусшо, ен-влакын койыш-шоктышышт рашемышт. Вуймутшак каласа: самырык ен-влакын пиалыштым сар осалын тошка, Алексейын умыржым курлаш, Лизам ош туяште шкетшым кода.

Зинаида Каткован икымше романже "Кушто улат, пиалем?" маналтеш. Тудат кок йылме дене лектын. "Кушто улат, пиалем?" романыштыже тудо колхоз илышым суретлен. Ты книга калык шинчашке вигак пернен. Тудын лумжак лудаш таратышын йонгалтеш.

1971 ийыште З. Каткова радио гыч кая, моло нигушкат пашаш ок пуро, писатель-профессионал лиш. Да лач ты ийын тудым СССР писатель ушемыш налыт. Ынде уло вийжым, жапшым творчестволан ойыра. "Юлымо

порт" ойлымаш книгаже, йоча илыш гыч "Изи Самар" ойлымашыже да "Сомсок" повестьше, "А вуй умбалне яндар кава" драмыже савыкталтыт. Тиде драмыже Шкетан лумеш Марий драмтеатрыште ончыкталтын. 1974 ийыште "Где ты, счастье мое?" романже Москосо "Современник" издательстве гыч уло элна мучко шарлен кая. Пел курымым темыме ийыштыже писательница Марий АССР Верховный Совет Президиумын Почет грамотшо дене наградитлапеш. Лу ий гыч "Марий АССР-ысе культурын заслуженный пашаенже" лумым налеш. Совет литературым вияндымаште тыршымыжлан 1976 ийыште "Знак Почета" орденым пуат.

Марий сылнымутышто тудо шке жапыштыже путырак кугук верым налын шоген, писатель ушем правленийын алмашталтдыме членже лийын, шукыж годым пенгыде пунчалым лукмо деч ончыч пытартышлан эреак шинчашкыже онченыт да вученыт: мом ынде каласа Зинаида Федоровна? Возымо лумнерже лийыш Курмузак Зервика. Йолташыже-алак паленыт Жорж Саңд семынат.

2004 ий 8 июнышто Марий Элын калык писательже Зинаида Каткован шумхо кырым чарнен. Тудо 82 ийыш тошкалын ыле. З. Каткова пытартыш ийлаште Йошкар-Оласе пансионатыште илен. Тудлан творчество корныштыжо куштылго лийын опыл. Но тудо виян да чоткыдо койыш-шоктышыж дене ойыртемаптын, чыла сенен, илышлан куанен моштен .